

Nesoglasje med Rusijo in Ameriko zaradi Palestine

Amerika poskuša doseči sporzum z Arabci, Rusi pa pravijo, da Amerika poskuša doseči sporazum

LAKE SUCCESS, 9. marca. — Zedinjene države in Rusija sta se danes spopadle v besedni bitki zaradi vprašanja Palestine.

Najvišja sodnija podprla ločitev cerkve od države

"Verske skupine nimajo pravice, da uporabljajo javne sole za verske pouke," pravi odlok

WASHINGTON, 9. marca. — Najvišja sodnija je danes razsodila, da nobena verska sekta v Zedinjenih državah nima pravice uporabljati javne sole za verski pouk.

Sodniki najvišje sodnije pa se niso mogli soglasati, do katere mere se lahko to razsodbo dejansko uveljavijo.

Večina sodnikov je podprla pritožbo Mrs. Vashti McCollum, ki je brezverka, da verski tečaj v šolah v Champaign, Ill., krši ustavno določbo o ločitvi cerkve od države.

Mrs. Vashty je tožila šolski odbor v Champaignu v zvezi s svojim sinom. Pritožila se je, da so verski pouki zmedli njenega 12 let starega sina, ki je edini otrok v razredu, ki se ne udeležuje verskih poukov.

Odlok večine je delo sodnika Blacka. Podprla ga je osmorica sodnikov, eden pa je bil proti.

Mrs. Vashty je izjavila, da bo šla odločitev najvišje sodnije rešila "naš šolski sistem pred sekularnim vplivom."

Toda odlok je tudi naletel na viharne proteste. Tako je odvetnik šolskega odbora v Champaignu izjavil, da je odlok "najvišje sodnije resni udarec veri, kateri udarec ni prav nič omiljen."

Šolski odbor Blacka, da je sodnija postopila brez kakršne koli sovražnosti. Presbiterijanski pastor v Champaignu, Rev. A. Ray Cartledge pa je izjavil, da odlok sodnije pomeni, da Zedinjene države "sprejemajo brezversko stališče."

S tem svojim odlokom se je najvišja sodnija dotaknila ene najbolj kontroverznih vprašanj, v katero je vmešan tradicionalni ameriški princip ločitve cerkve od države.

NOVA POSILJKA AMERIŠKIH LETAL ZA GRČIJO

ATENE, 8. marca. — Ameriška "pomozna" misija za Grčijo je danes naznanila, da se je grški monarhistični zračni sil dal novo pošiljko ameriških letal.

Ameriški general Van Fleet, ki načeljuje ameriški vojaški misiji v Grčiji, pa je izjavil, da navedena (monarhistična) letala odločilno zmago nad silami grške gerilske armade.

SPORAZUM MED ITALIJO IN INOZEMSKO

RIM, 9. marca. — Italijansko zunanje ministrstvo je danes naznanilo, da sta Italija in Nizozemska preteklega petka podpisali trgovinski sporazum.

ITALIJANSKA POLICIJA ARETIRALA DUHOVNIKA, KI JE KRADEL IN VARAL

RIM, 9. marca. — Šef rimske policije je danes naznanil, da je bil v Rimu aretiran bivši duhovnik Edoardo Prettner, ki je vpleten v celo vrsto tatvin in prevar.

Bivši monsignor Prettner, ki je vodil arhivo vatikanskega tajništva, je pred par tednov pobegnil iz Vatikana, kjer se je nahajal v hišnem zaporu. Policija ga je aretiral v nekem luksuznem rimskem stanovanju.

Prettner, ki je kot duhovnik izvršil nešteto tatvin, tihotapljenje, protipostavne kupčije z inozemsko valuto, proneverbo, ponarejeval vatikanske dokumente in s tem "zaslužil" več kot \$1.600.000, je živel razkošno. Imel je tri avte — enega ameriškega, dva pa italijanska.

Duhovnika je ovadila tržaška družina Cipicco, ki je z njim v sorodstvu. Družina mu je za časa nemške okupacije poverila dragulje v vrednosti \$150.000, katere pa duhovnik ni nikoli vrnil.

Sveta stolica je Prettnerju odvzela duhovniški plašč, ko se je razkrilo njegove tatvine in proneverbe, da ga je lahko italijanska policija aretiral, brez da bi s tem kršila Lateranski sporazum, ki ga je Vatikan sklenil s fašističnim diktatorjem Mussolinijem in ki je še vedno v veljavi.

Truman bo zagrozil delavcem s Taft-Hartley zakonom?

WASHINGTON, 9. marca. — Vladni delavski večaki pravijo, da se bo predsednik Truman "verjetno" vmešal v mezdni spor v industriji mesa, ako grožnja s stavko ne bo umaknjena do konca tedna.

Veščaki pravijo, da utegne Truman uporabiti določbo Taft-Hartleyevega zakona, ki se nanaša na "državno nujnost," da zloži možno stavko delavcev. Določba predvideva, da lahko predsednik ustavi stavko za dobo 80 dni.

Unija Packinghouse Workers (CIO) je zagrozila s stavko, ako se ne bo zadostilo njeni zahtevi za zvišanje mezd za 20 centov na uro. Delavci bi zastavkali prihodnji ponedeljek in sicer pri Armour & Co., Swift & Co., Wilson & Co. in Cudahy Packing Co.

KRVAVI NEMIRI NA FILIPINIH

MANILA, 8. marca. — V nemirih, ki so izbruhnili, ko je predsednik Roxas prepovedal kmečko armado in državno zvezo kmetov, je bilo danes ubitih 51 oseb. Samo pri pogonu na večbališče upornikov pri Manili je bilo ubitih 42 oseb.

POLJSKA IMA VELIKO ŠTEVILO ČASOPISOV

VARŠAVA, 8. marca. — Poljski tisk je kljub cenzuri vedno bolj močan.

Od par časopisov zgoraj v letu 1945 in takoj po osvoboditvi Varšave je sedaj v deželi 35 dnevnikov, 81 tednikov, 51 polmesečnikov, 226 mesečnikov, 23 četrtletnih publikacij in 29 magazinov, ki se jih tiska od časa do časa.

Novi grobovi

PETER BUKOVNIK

Po kratki in mučni bolezni je umrl v Polyclinic bolnišnici poznani Peter Bukovnik, star 51 let, stanujoč na 7314 Broadway, kjer je vodil prodajalno pive na debelo. V Ameriki se je nahajal 35 let in je bil član društva Carniola Tent št. 1288 TM, društva France Prešeren št. 17 SDZ in Forest City Camp št. 115 WOW. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Dorothy, rojeno Fabian, sinove Raymond, Norman in Robert, vnuka Gary Alan, brata Johna, ki vodi znani Bukovnik's Studio, ter več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v petek jutraj ob 8. uri iz Želetovega pogrebnege zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

FRANK VEGEL

Po daljši bolezni je preminil Frank Vegel st., star 70 let. Stanoval je na 21951 Priday Ave., Euclid, O. Doma je bil iz vasi Racija, fara Cerklje, kjer zapušča več sorodnikov. V Ameriki je bival 50 let in je bil član društva Kras št. 8 SDZ in društva Janeza Krstnika ABZ. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Elsie, rojeno Simončič, sina Franka ml., hčer Mrs. Paula Householder, tri vnuke in več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v petek jutraj ob 8:15 uri iz Želetovega pogrebnege zavoda na 458 E. 152 St. v cerkev sv. Kristine ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

GOLDIE ANDERSON

V nedeljo večer okrog 6:20 ure je srčna kap zadela Mrs. Goldie Anderson, rojena King, stanujočo na 587 E. 99 St. Odpeljana je bila v Charity bolnišnico, kjer je bilo mogoče le ugotoviti njeno smrt. Stara je bila 46 let in rojena v Pennsylvaniji. Njen soprog Walter je preminil pred 15 leti. Tu zapušča štiri otroke, La Verne, Walter, Estelle in Mrs. Mildred Jasko, brate William, James in Roy ter sestro Mrs. Viola Mae Maddock (Modic), ki je soproga Ernesta Modica. Pogreb se bo vršil v četrtek popoldne ob dveh iz Grdinovega pogrebnege zavoda na Highland Park pokopališče.

JOHN SABO

V nedeljo večer je bil zadet od avtomobila na Lorain Ave. in W. 120 St. John Sabo, star 72 let, stanujoč na 1645 St. Clair Ave. Poškodbam je podlegel osem ur po nesreči v bolnišnici St. John's. Mnogi se ga bodo spominjali, ker je veliko let vodil grocerijsko trgovino, nekaj časa na E. 17 St. in Hamilton Ave., na State Rd., v Elyria in Fairport, O., nato pa zopet na Lakeside Ave. in E. 14 St. Bil je vdovec in zapušča tri nečakinje. Pogreb se bo vršil pod vodstvom Grdinovega pogrebnege zavoda.

Pogreb pokojnega Sam (Iso) Brekich se bo vršil v četrtek ob 1. uri popoldne iz Svetkovega pogrebnege zavoda na 478 E. 152 St. na rusko pokopališče sv. Save.

Redna seja

Jutri večer ob 7:30 uri se vrši redna seja društva Svob. Slovencev št. 2 SDZ v navadnih prostorih SND na St. Clair Ave. Članice so vabljeni, da se udeležijo v velikem številu, ker bodo to pot sejo vodile mlade članice društva v angleščini, po seji bo pa nekaj posebnega.

Češki zunanji minister Masaryk storil samomor?

Danes zjutraj ob 6.30 je radio naznanila, da je češko slovaški zunanji minister Jan Masaryk storil v Pragi samomor.

Poročilo pravi, da je Masaryk skočil z drugega nadstropja, verjetno zunanje ministrstva.

Detalji glede samomora sina ustanovitelja Češko-slovaške republike in glavnega češkoslovaškega delegata pri organizaciji Zdrženih narodov še niso znani.

AVSTRALIJA NE BO SPREJELA JAPANSKIH NEVEST

CANBERRA, Avstralija, 9. marca. — Avstralski imigracijski minister Arthur Calwell je danes naznanil, da japonskim nevestam avstralskih vojakov ali pa civilistov ne bo dovoljen vstop v Avstralijo.

Calwell je svojo izjavo podal v zvezi s poročili, da nameravajo nekateri avstralski vojaki, pripeljati svoje japonske neveste iz Tokia.

"Nobenemu Avstralcu, vojaku ali pa civilcu, ne bo dovoljeno, da v Avstralijo pripelje svojo ženo ali pa otroka iz zakona z Japonko," je izjavil Calwell.

Francija čuti posledice filmske pogodbe z Ameriko

PARIZ, 9. marca. — Francosko zunanje ministrstvo je danes uradno naznanilo, da je od ameriškega državnega odelka zaprosilo za revizijo filmskega sporazuma, ki je bil sklenjen med Byrnesom in Blumom. Francija bi želela, da se omeji uvoz ameriških filmov, ker je z Byrnes - Blumovim sporazumom strahovito prizadeta nekoč cvetoča francoska filmska produkcija.

Sporazum med ostalimi predvideva, da se od vsakih 13 tednov rezervira 4 za prikazovanje francoskih filmov v gledališčih Francije. Sedaj bi pa francoska vlada želela zvišati prikazovanje francoskih filmov na 7 tednov.

Ameriški filmi, ki so poplavi Francijo, uničujejo domačo filmsko industrijo, je izjavil predstavnik francoske vlade. Soglasno s podatki iz francoskih virov je v letu 1947 prišlo v Francijo 350 ameriških filmov, dočim jih je v letu 1946 prišlo 180.

Francoski levičarski tisk je trpko napadel sporazum med Byrnesom in Blumom in dolžil, da je poplava ameriških filmov na francoskih tržiščih ne samo uničila kvalitativno boljšo francosko filmsko produkcijo, ampak tudi, da ameriški filmi vsled svoje plitve in kriminalne vsebine porazno vplivajo na odgoj francoske mladine.

V SREDO BO VODA V TOKIJU NA ODMERKE

TOKIO, 8. marca. — Od srede bodo prebivalci Tokia dobili vodo na odmerke. Zavezniški glavni stan poroča, da bodo rezervuarji vode v glavnem mestu Japonske, ki šteje 5.000.000 prebivalcev, prazni že v sredini meseca aprila, ako do tedaj ne bo padel močan dež.

Finska delegacija bo odpotovala v Moskvo

Delegacijo bo vodil premier Pekkala, ki je pooblaščen, da podpiše kateri koli sporazum

HELSINKI, 9. marca. — Finski predsednik Juho Paasikivi je danes imenoval levičarsko delegacijo, ki bo odpotovala v Moskvo na pogajanja za sklenitev sporazuma s Sovjetsko zvezo.

Delegacijo, ki šteje sedem članov, bo vodil finski premier Mauno Pekkala, ki je dobil pooblastilo, da lahko podpiše kateri koli sporazum, ki bo na pogajanjih sklenjen.

Finski parlament bo moral ratificirati vsako pogodbo, ki se jo bo sklenilo v Moskvi. Nekateri skupine v parlamentu so proti vojaškemu sporazumu z Rusijo, češ, da bi se s takšnim sporazumom Finska našla v ruskem bloku. V delegaciji so trije člani, ki so proti vojaškemu sporazumu, toda večina je močno naklonjena Rusiji.

Pogajanja se bodo začela okrog 20. marca

Pogajanja med Finsko in Sovjetsko zvezo se bodo začela v Moskvi okrog 20. marca, tri tedne po objavi pisma, ki ga je sovjetski premier Stalin pisal finskemu predsedniku in s katerim je priporočil sklenitev sporazuma. Finska vlada je pristala na pogajanja po kratkih diskusijah, ki so se vodile v parlamentu.

Iz finskega zunanje ministristva poročajo, da bo predsednik Paasikivi v stalni zvezi s finsko delegacijo in da ji bo dajal navodila.

Finski premier Pekkala je član socialistične zveze, ki je v parlamentu združena s komunistično stranko. Obe stranki zagovarjata prijateljstvo in medsebojno pomoč z Rusijo.

V delegaciji se nahaja tudi zunanji minister Carl Enchell. Njegovo stališče glede sporazuma še ni znano.

Trije člani, ki so proti vojaškemu paktu, pripadajo agrarni ljudski in social-demokratski stranki. Vsi ostali člani pa bodo verjetno podprli sporazum z Rusijo, kot je to predlagal Stalin v svojem pismu.

STO OSEB UBITIH V EKSPLOZIJAH V KINI

CINGTAO, 9. marca. — Najmanj 250 žrtev je danes zahtevala eksplozija, ki je raznesla veliko skladišče municije. Okrog 100 oseb je bilo ubitih, ostali pa ranjeni.

Po eksploziji je izbruhnil ogenj, ki je bil po dveh urah pogasjen zahvaljujoč pomoči, ki so jo nudili ameriški marinci.

Seja Odbora za svobodni tisk

Jutri, v četrtek večer ob osmih se vrši seja Odbora za svobodni tisk v starem poslopju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Prosi se vse odbornike in somišljenike, da se seje udeleže.

V bolnišnici

V Cleveland Clinic bolnišnici se nahaja Mr. John Hrvatin iz 15620 Saranac Rd. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo, mi mu pa želimo, da bi čim prej okreval!

Anglija polaga vse svoje upe v pomoč iz Amerike

V ekonomskem belem pirju se prizna, da Anglijo lahko reši samo zunanja pomoč

LONDON, 9. marca. — Angleška vlada je danes opozorila angleško ljudstvo, da lahko deželo reši pred bankrotom, brezposelnostjo in naglim padanjem življenjskega standarda samo pomoč iz Zedinjenih držav.

Poročilo je podano v vladnem "ekonomskem pregledu za leto 1948." Prvič je brez vsakih prikrivanja vlada razkrila, v kakšnem obsegu je Anglija odvisna od Amerike, odnosno od evropskega obnovitvenega programa.

"Ako bomo vsled odsotnosti zunanje pomoči prisiljeni, da balansiramo naša prekomorska izplačila, predno bodo naše rezerve izčrpane, bomo prisiljeni podvzeti taka drastična znižanja pri nakupu dolarjev in zlata, da bo to povzročilo splošno brezposelnost, bedo in izpahnitev naše produkcije in za leta odložilo vsake izgleda za dostojni življenjski standard našega ljudstva," pravi vladno ekonomsko poročilo, ki razkriva, da so finančne rezerve Anglije pri začetku leta znašale okrog \$2.720.000.000.

Brez nadaljne ameriške pomoči bi se te rezerve znižale do 31. decembra tekočega leta na \$900.000.000, popolnoma pa bi zginile v letu 1949.

"Naš položaj je takšen, da brez stvarne zunanje pomoči nimamo nobene nade, da bi upostavili naše ravnesje ali pa razumni življenjski standard v teku prihodnjih let," pravi poročilo.

Vlada je znižala svoj izvoz za 10 odstotkov in primeri z lanskim letom in kot pravi poročilo, je uvoz hrane iz Amerike popolnoma ukinjen. Pričuje se tudi, da bo število brezposelnih do konca leta zvišano na 450.000, dočim sedaj znaša 350.000.

Zalostna vest

Mr. Steve Mejak iz 15620 Saranac Rd. je prejel sporočilo, da je v nedeljo 7. marca t. l. umrl njegov ljubljani brat Joe Mejak iz Košane. Telegram je bil poslan 8. marca po sinu pokojnika, Darko Mejaku. Pokojni je bil star 60 let in je bolehal eno leto. Brat Steve mu je od tu pošiljal razna zdravila, ki pa mu niso mogla pomagati. V domovini zapušča soprogo Vincencijo, sinove Jožefa, ki je električni inženir v Ljubljani, Darkota, ki je kapetan na ladji in je pred nekaj tedni obiskal tu strica, ter Borisa, ki biva v Bazinu blizu Pulja, in štiri brate. Bodi mu lahka domača gruda!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.50
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

"KINA NI ZRELA ZA DEMOKRACIJO.."

Tudi ako se bo odobrilo kitajskemu diktatorju vojaško pomoč, ki jo že itak neprenehoma prejema, ali bo to pomenilo rešitev "demokracije?" Gen. Wedemeyer kot vojak polaga vse na topove, letala in tanke. One ne veruje, da je kitajsko ljudstvo zrelo za demokracijo. On ne veruje, da bi se moralo delovati za izboljšavo pogojev v posameznih kitajskih provincih, katere utegnejo zavzeti sile kitajske ljudske armade. Toda vprašanje je, da li se bo s takšnimi priporočili nekaj doseglo? Zelo dvomimo. S topovi, letali in tanki je naznanil Truman svojo doktrino za pobijanje "komunistične nevarnosti" v Grčiji, in kaj je bilo s tem doseženo? Samo to, da odhaja v gorovje vedno večje in večje število proti-monarhističnih Grkov in da danes armada gen. Markosa kontrolira vso Grčijo nad 1,000 čevljev višine, kar pomeni blizu 80 odstotkov Grčije. Takšen položaj je danes tudi v Kini, kjer so zadnja dva meseca sile Kitajske ljudske armade na vseh frontah totalno porazile Čiang Kajšekove nacionaliste in v najkrajšem času zavzele celo Mandžurijo.

Ne! S takšnim načinom reševanja "demokracije" se ne bo doseglo ničesar. Demokracijo, pravo demokracijo, se da rešiti samo, ako se to zadevo prepusti ljudstvom, ki so direktno prizadeta. Naj si sami ustvarijo svojo vrsto demokracije, ki jim bo najbolj odgovarjala in katero bodo lahko izboljševali brez vsake zunanje intervencije, z izločanjem vseh nedemokratskih pojavov. Nihče nima pravice, da pod pretvezo, da ta ali pa oni narod "ni zrel za samostojnost in demokracijo," ovira te narode na njih poti v progres. Tudi v naši lastni deželi nismo še dosegli vzorne oblike demokracije. Se vedno imamo neke nedemokratske pojave, posebno na našem jugu, kjer je pravica svobodnega glasovanja zanikana državljanom zaradi barve njihove kože. Toda prizadevamo si, da te nedemokratske pojave odstranimo in da iz naše dežele vstvarimo resnično deželo progressa in blagostanja. Tudi pri nas smo imeli civilno vojno, ki smo jo vodili proti angleškim zaslužnjem. Tudi takrat so nas dolžili, da se s silo zoperstavljamo "legalni oblasti," da smo "uporniki in banditi." Seveda, takrat še ni bilo Sovjetske zveze, toda prav gotovo je, ako bi že obstojala, bi tisk angleških zaslužnjem tedanje dobe z vso vmeno trdil, da so v Ameriki na delu Sovjeti, da Ameriko "ogroža komunistična nevarnost" itd. itd.

Iz Wedemeyerovega poročila je razvidno, da je pripravljen govoriti o področjih, ki jih smatra za "najbolj nevarna na svetu." Toda, kot je poudaril, ne bi želel, da bi o tem govoril na javnih zaslišanjih, ampak na tajnih.

Wedemeyer, kot večina prič, ki nastopajo pri takšnih vprašanjih vojaške in ekonomske pomoči nedemokratskim in reakcionarnim režimom širom sveta, ne smatra, da je vprašanje Kine ločeno od ostalih vprašanj sveta. Tudi Trumanova doktrina jih ne loči, ampak obljublja, da se bo borila proti komunistični nevarnosti širom celega sveta, na vseh frontah, ki utegnejo biti ogrožene. Ni samo vprašanje Grčije, Italije, Francije, Kine, Koreje, Palestine, Indonezije, Indokine, Burme in kdo ve katerih še delov sveta — ampak je vprašanje celega sveta, ki se nahaja v previranju zato, ker je cela zgodovina tega sveta neprenehana borba med starim in novim — borba med reakcijo in progresom.

Očitno je, da ameriška zunanja politika v tem obsežnem in osnovnem stremljenju, da se najdejo nove poti, ki bi najbolj odgovarjale širokim množicam ljudstva, ne podpirajo progres ampak sile, ki progres ovirajo. Zedinjene države niso za nobene spremembe, ne želijo celo, da bi se ohranil sedanj položaj takšen kot je, ampak so za ohranitev kapitalizma in reda, ki ga je ljudstvo vzhodne Evrope dokončno odklonilo. V Češkoslovaški na primer niso bile zadovoljne z vlado, ki jo danes oplakujejo, čes, da je z njo zginila "demokracija." Rajši bi videle, da se je tam polastila oblasti skupina reakcionarnih elementov, ki bi vrgli iz vlade komuniste, socialne demokrate in vse skrajne levčarje, ki bi rešili sistem svobodnega podjetništva, preprečili podržavljanje industrij in izvedbo agrarnih reform.

Jasno je, da se v posameznih deželah ne more ohraniti starega položaja drugače kot pa z diktaturo. Zato je vsako fraziranje glede "demokracije," "svobode" in "reševanja zapadne civilizacije" le pretveza za podpiranje najbolj nedemokratskih in reakcionarnih režimov, ki se poslužujejo terorja in sile, da bi se ohranili na oblasti. Tudi španski fašistični diktator Franco lahko reče, da rešuje "demo-

PISMO IZ SLOVENIJE

(Od našega stalnega dopisnika R. V.)

Ležišča nafte v Sloveniji

Nafta je poleg premoga v današnjem gospodarstvu brez dvoma ena najvažnejših surovin. Kakor znano, pridobivamo iz nje bencin, petrolej, pogonska in mazilna olja, parafin in še mnogo drugih snovi, ki so neobhodno potrebne v moderni industriji. Pred vojno je Jugoslavija skoraj vso nafto, bodisi surovo ali rafinirano v bencin in petrolej, uvažala iz inozemstva, čeprav bi to dragoceno surovino lahko v velikih količinah pridobivala tudi doma.

Svoj čas so namreč domači strokovnjaki ugotovili, da se v severozahodni Sloveniji in severozahodni Hrvatski ob obronkih Panonske nižine nahajajo ležišča nafte, toda inozemske kapitalistične družbe so si na vse načine prizadevale dokazati, da so ta ležišča premalo donosna, da bi se jih izplačalo izkoriščati. Tudi drugače so ovirale odkrivanje novih ležišč, da bi na jugoslovanskem trgu izločile vsako mogočo konkurenco in si z uvažanjem nafte kupile mastne dobičke. V zadnjih letih pred vojno so sicer nekatera domača podjetja začela pridobivati nafto v pokrajini južno od Mure in Drave, toda proizvodnja je bila malenkostna; krila je komaj 1% domačih potreb.

Bogastvo naftinih ležišč se je pokazalo šele med vojno. Še pred vojno si je nemški kapital zagotovil pravico do pridobivanja nafte na 4,000 kvadratnih kilometrov velikem področju; od takratnega jugoslovanskega režima je dosegel še razne druge ugodnosti. Po zasedbi Jugoslavije so Nemci začeli izkoriščati ležišča kar v največjem obsegu, vendar pa niso utegnili razširiti pridobivanja na vsa bogata ležišča, ker jih je prehitel poraz Nemčije.

V novi Jugoslaviji, kjer so vsi zemljski zakladi državna last, to je last ljudstva, naravno niso pustili tega naravnega bogastva v nemar. Vzporedno z razvojem vsega gospodarstva se v Jugoslaviji čim dalje bolj razvija tudi pridobivanje domače nafte. Sprito naglega prodiranja jugoslovanske vojske umikajoči se Nemci niso utegnili uničiti dragocenih vrtnih in črpalnih naprav, ki so ostale skoraj do celne nepoškodovane, tako da proizvodnja nafte ni utrpela resnega zastoja. Proizvodnja se je postopoma pospešila in razširila tudi na druga področja. Tako so domači strokovnjaki raziskali vse ozemlje Panonske nižine ter odkrili nova bogata ležišča nafte.

Na slovenskem ozemlju pridobivajo nafto v vzhodnem delu Prekmurja, središču njenih ležišč na tem področju je Dolnja Lendava. Po zaslugi uspešnih vrtnih del se je pridobivanje nafte na tem področju po osvo-

kracijo in "zapadno civilizacijo," za katero se je proti Rusiji boril skupaj s Hitlerjem in Mussolinijem. Zelo dobro je znano, da je Franco fašist prvega reda in da je po porazu Hitlerja in Mussolinija postal glavni simbol fašizma, tega najbolj proti-komunističnega in proti-demokratskega sistema, kar ga je zgodovina sveta dala. Toda naši borci "proti totalitarstvu" in reševalci "demokracije" se ne borijo proti Francu, ampak proti tistim, ki Franca ogrožajo. Zato ni nobeno čudo, da se je pretekli teden priznalo, da bo Franco dobil v Ameriki "privatno" posojilo v znesku \$200,000,000, ki mu bo omogočilo, da ojači svojo diktaturo.

Popolnoma smo prepričani, da bi Wedemeyer rajši govoril o "področjih, ki jih ogroža komunistična nevarnost" na tajnih zaslišanjih kot pa na javnih. Verjetno bi ob tej priliki še za marsikatero ljudstvo izjavil, da še ni "zrelo za demokracijo." Toda že njegovo pričanje glede vojaške pomoči kitajskemu diktatorju Čiang Kajšek, katerega "zelo spoštuje" nam razkriva vso brezupnost takšnega načina "reševanja demokracije," s katerim se opravičuje vsakega diktatorja, ki je pripravljen stopit v boj proti komunizmu in katerega se podpira samo zato, ker njegova diktatura pomeni začasno odlašanje propasti kapitalističnega sistema.

boditvi močno povečalo, čeprav je bilo treba v ta namen premagati velike težkoče. Primanjkovalo je raznih naprav in aparatov, ki jih je bilo treba nabaviti v inozemstvu, manjkali so tudi sestavni deli, ki so se pokvarili ali obrabili.

Končno ni bilo dovolj strokovno usposobljenih delavcev. Toda vse te težkoče so bile postopoma premagane in še pred koncem leta 1947 so bile izpolnjene vse naloge, postavljene za to leto. Danes se na ozemlju okoli Dolnje Lendave dvigajo številni vrtni stolpi. Na nekaterih mestih so prodrli že do 2,500 metrov globoko v zemljo ter odprli pot nafte, ki vre na dan v gostih temnorjavih curkih.

Po petletnem gospodarskem načrtu Jugoslavije se mora domača proizvodnja nafte do leta 1951 povečati na 450,000 ton. Že v samem revirju okoli Dolnje Lendave bo zrasel pravec gozd vrtnih stolpov, ki bodo dnevno načrpali okoli 70 železniških cistern, to je dva tovarna vlaka nafte. Proizvodnja na tem odseku bo tolikšna, da bi krila vse domače potrebe Jugoslavije.

Do leta 1951 bodo seveda tudi potrebe narasle, a se bodo krile s proizvodnjo ostalih jugoslovanskih ležišč nafte. Nova industrija bo ne le pripomogla Jugoslaviji do osamosvojitve v pogledu preskrbe z nafto, marveč bo tudi povzročila, da se bo zboljšal gnetni položaj prebivalstva v nekaterih predelih Slovenije, kakor na primer v Prekmurju, koder je pred vojno vladala velika revščina in so morali delavci romati s trebuhom za kruhom v tujino. Danes jim tega ni treba več; v domovini jim je zagotovljeno boljše življenje.

Največje elektroindustrijsko podjetje na Balkanu

V zapadnem predmestju Zagreba, kjer je pred vojno stala baraka za električen material in poleg nje majhna delavnica tvrdke Siemens za popravilo in montažo strojev, se dviga danes skupina novih tovarniških zgradb, med katerimi sta dve velikanski delavnici, dolgi po 180 metrov. Je to tovarna električnih strojev "Rade Končar," največja tovarna te vrste na Balkanu. Imenuje se po jugoslovanskem narodnem heroju Radu Končarju, bivšemu strojnemu ključavničarju tvrdke Siemens in sekretarju centralnega komiteja Komunistične partije Hrvatske, ki je skupaj z 29 drugimi delavci iz tega podjetja padel v borbi proti fašizmu.

V tovarni izdelujejo raznovrstne električne stroje, generatorje, transformatorje, električne valilnice, električna dvigala, tlačne košle za črpalke, telefone in celo vrsto drugih električnih aparatov in naprav, ki jih prej v

Jugoslaviji niso izdelovali in so jih morali uvažati iz inozemstva. Podjetje se silno naglo razvija.

Elektromotorji do 74 kilovatov se izdelujejo v serijah, letos so začeli graditi tudi največje motorje do 600 kilovatov in v kratkem bodo začeli izdelovati specialne motorje za tekstilno in konfekcijsko industrijo. V gradnji je tudi največji generator v Jugoslaviji. Imel bo jakost 22,000 konjskih sil in bo tehtal 220 ton. Namenjen je za električno centralo v Mariboru, ki bo imela tri takšne generatorje.

Mlada jugoslovanska elektroindustrija je lahko ponosna na svoje uspehe, zlasti če upoštevamo, da je Jugoslavija pred vojno morala uvažati celo majhne generatorje, kaj šele tako velikanske stroje.

Pridobivanje plodne zemlje v Sloveniji

Z namenom, da se čim bolj dvigne kmetijska proizvodnja in zagotovi preskrba prebivalstva z živlenskimi potrebščinami, so bila v Sloveniji izvedena ali bodo v bližnji bodočnosti izvedena obsežna melioracijska dela. Petletni gospodarski načrt Slovenije predvideva do leta 1951 osušitev 20,000 hektarov močvirne zemlje in vsa dela potrebna za zaščito 6,000 hektarov zemlje pred poplavi, dalje zgraditev naprav za namakanje zemlje na površini 3,000 hektarov.

Končno je v gospodarskem načrtu predvidena tudi preobrazba kraških pašnikov v kvadratna ležišča ter izboljšanje planinskih pašnikov. Z izvedbo del, predvidenih v načrtu, bo pridobljenih in usposobljenih za gojitev vseh vrst kulturnih rastlin 40,000 hektarov zemlje.

Glavna skrb je po sedanjih načrtih posvečena predvsem osuševalnim delom na močvirnatih predelih in delima za zaščito zemlje pred poplavi. Regulacija Lijaka pri Gorici, kjer so bila glavna dela končana že lani v jeseni, je povečala površino plodne zemlje Slovenije za skoro 1,000 hektarov. Podrobna melioracijska dela bodo izvršena še letos, nakar bo to veliko področje usposobljeno za pridobivanje sočivja in zgodnje zelenjave za Novo Gorico in druga slovenska mesta. Na Dravskem so mladinske delovne brigade regulirale strugo Pesnice. S temi deli je bilo pridobljeno okoli 900 hektarov plodne zemlje.

V Prekmurju so zgradili obsežne obrambne nasipe ob reki Lendavi in ob Muri, s čimer so zaščitili pred poplavi Lendavsko dolino in blasti področje petrolejskih vrelcev. Pri Razkrižju so z zgradbo treh prekopov napeljali Muro v novo strugo, tako da je sedaj odstranjena nevarnost poplav. Pri Dobrovniku v Prekmurju bodo letos izsušili okoli 1,000 hektarov obsegajoč močvirnat predel ob reki Lendavi, obenem pa zgradili jarke za namakanje sosednjih predelov, ki so dosedaj močno trpeli zaradi suše.

Velikega pomena za preskrbo Ljubljane bo regulacija Ljubljanske barje. Na tem ozemlju bo pridobljenih okoli 15,000 hektarov plodne zemlje. Z regulacijo rečice Iščice, Borovnišnice ter Bistrice in z zgraditvijo odtočnih kanalov bo barje postalo prava žitnica na pragu Ljubljane. Pri Ljubljani bo regulirano tudi močvirno ozemlje ob potoku Pšati, s čimer bo pridobljenih okoli 1,000 hektarov plodne zemlje.

Poleg vsega navedenega bodo v prvi petletki izvedli tudi regulacijo Save, Drave in Mure, kar pa je stvar občedržavnega pomena in zato urejena z gospodarskim načrtom Jugoslavije.

V Trbovljah gradijo novo tovarno rudarskih strojev

Po ugotovitvah strokovnjakov bodo trboveljski premogov-

ni rudniki v prihodnjih 20 letih izžepani. Zaposlitev v jamah bo vedno manjša in trboveljski poklicni rudarji si bodo morali poiskati zaposlitve drugje. Da se pa kljub temu zagotovi Trbovljam obstoj in še celo večji razmah, so že sedaj začeli graditi veliko tovarno rudarskih strojev, ki bo nudila zaposlitev velikemu številu delavcev. Tovarna se bo razvila iz prvotne rudniške delavnice, ki ima dragocene izkušnje pri popravljanju rudarskih strojev, in bo izdelovala raznovrstne stroje in priprave, ki jih naši rudniki nujno potrebujejo. V elektrotehničnem oddelku že popravljajo popravila

elektromotorjev za vse rudnike v Sloveniji. V doglednem času bo tovarna izdelovala pravne rudniške stroje in naprave ter njimi zalagala vse rudnike v Jugoslaviji.

Prva tovarna špirta v Bosni

V začetku februarja t. l. je začela obratovati v Kreki (Bosna) tovarna špirta in kvasa. To je edina tovarna te vrste v Jugoslovanski republiki Bosni in Hercegovini. Špirit, ki ga tovarna izdeluje, je odlične kakovosti. V doglednem času bo začel obratovati tudi oddelek za proizvodnjo ogljikove kisline, ki je bil uničen med vojno.

Ilya Ehrenburg:

MI IN ONI

Prestavil JOHN V. KAUCIČ

(Nadaljevanja in konec)

Washington je postal središče svetovnih pomirjevalcev, glavna orožniška postaja dveh kontinentov in središče mesarjev Starega in Novega sveta. V Grčiji, ameriški generali izdelujejo načrte za uničevanje grških vasi. Grški monarho-fašisti privzemujejo odrezane partizanske glave k svojim sedlom, a Amerikanci (izgovarjajoč se na gospoda-boga in na demokracijo) z navdušenjem fotografirajo skalpirane glave "rdečkarjev" in jih pošiljajo v Ameriko.

Vojna, katero je napovedala francoska socialistično-katoliška vlada lastnemu delavstvu, je bila organizirana na skupnem posvetovanju z ameriški delegati v Parizu. Ameriški "gaullaiter" Grisswold je naložil obubožanim Grkom nov davek, "zondefuierer" Dulles pa hoče uničiti francoske unije.

Tednik "Samedy-suar," ki je glasilo francosko-ameriških kilmovcev, je pred nedavnim izšel z debelim naslovom: "Amerika je sklenila razbiti svetovno Delavsko konferenco" in gospod Juo (Zuo) je takoj stopil v akcijo, da izpolni željo svojih gospodarjev. V Milanu pošiljajo nad delavce vojne tanke in gospod Shelba, z svojim južnjaškim prostastvom, goreče pojasnjuje: "Drugače nam Amerikanci ne bodo nič dali..."

Gospod Marshall je ukazal čilenski vladi, da mora takoj pretrgati diplomatske stike s Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo. Čilenski rablji so tudi, na miglaj iz Washingtona, posadili na zatožni klop radi "rdeče zarote" največjega pesnika latinske Amerike, Pablo Neruda.

V Parizu so vzeli komunističnim poslancem "nedotakljivost," ker so tako hoteli v Washingtonu. V Grčiji bombardirajo cele pokrajine, tudi na delu iz Washingtona.

Gospodje z Wall Streeta se prav vsega boje: marsejskih pristaniških delavcev, grških pastirjev in poezij Pablo Neruda. Biti hočejo odrešeni leta 1948, a je že prepozno: ni zastoj odšlo v večnost sto let.

Pred kratkim se je v Ameriki zgodil smešen dogodek. Komentator Walter Winchell je začel svoj govor z besedami: "Vojna se je začela..." potem je za trenutek območnil. Ljudje so se tako prestrašili, da je nekatero zadela srčna kap. Potem je Winchell nadaljeval: "... in je v polnem razmahu, če izvezam resnične armade..."

Mogoče je, da ima Winchell svoje radijsko klepetanje za vojno. Kdo so žrtve te "tihe" vojne? Pomehkuženi živci Amerikancev!

Gospod Byrnes je dejal, ko se je vrnil iz Pariza: "Moliti moramo za mir in obenem moramo izdelovati atomske bombe." Hotel je s tem ustrašiti nas, pa je ustrašil samo Amerikance.

List "Christian Science Monitor" v Bostonu pravi: "Vedno premišljevanje o mogoči novi

vojni jako slabo vpliva na delavsko intenzivnost, na osebne prihranke, na otroško vzgojo in na zdravje milijonov ljudi..."

A naš ruski pregovor pravi: "Kar seješ, to žanješ!" Marshallov načrt je bil vsiljen Zapadno evropskim narodom kot nekakšna čarovniška bajka; dobrotljivi stric "San" je sklenil nasiti lačne Evropejce. Toda težko je reči, kaj je v stričkovem načrtu: pohlevnost po še večje mbovastvi, telesnega strahu? V pariskih časopisih sem videl zelo zanimivo anekdoto. Zastopnik igralske

ste republike San Marino se je oglasil pri gospodu Marshallu ter ga prosil za pomoč. Marshall ga je vprašal: "Ali imate komunistov? Če jih nimate, potem nikar ne čakajte. Pogledajte koliko jih čaka v vrsti..." Obupani San Marincec je na to odšel k Bidaultu in de Gasperi, šel k Bidaultu in de Gasperi, ter ju poprosil: "Prosim, posredita mi nekaj vaših komunistov, drugače 'oni' ne dajo niti centa..."

Kaj so dobili lačni Evropejci? (Dalje na 3. strani)

"Zadrega" na St. Clairju

Cleveland, O. — Ej, vstaj! vrstne zadrege so se že pojavile v naši metropoli, od prav majhnih do velikih in velikanskih, ki bi se jih dalo, po mnenju nekaterih, dobičkanosno predati v težke milijone.

No, pa o tej zadregi že vsi vedo, ne vedo pa še vsi, da se vso vmeno pripravljajo še ena imenitna zadrega, ki pa bo stila kot posledice za sabo, smeh in veselje. Zato pa se morajo našo javnost o pravem času o tem incidentu informirati.

Dne 4. aprila, na Belo nedeljo, bosta dve vrli st. clairski skupini, dramsko društvo "Ivan Cankar" in podružnica št. 39 SANS, stopili na pozornico in na očeh Sloveskega narodnega doma podali veselo igro v treh delih. "Zadrega nad zadrego" pod režijo Mr. Joseph Skuka.

Ker so vse vloge v rokah naših poznanih pravok odra, ki so s svojo dovršenostjo že nestrpno čakali, da se predstavijo, tokrat zadivili občinstvo, da bo predstava tudi to pot močstrsko podana.

Kot naknadna atrakcija bodo med odmori nastopili popularni pevci naše "Zarje" in nam ponudili par prelepih narodnih in partizanskih pesmic. Zato se naprej jamčimo vsakemu posetniku, da bo odnesel s te prireditve najboljše vtise. Podrobnosti bodo še poročane — za razen le prijazen opomin, da si rezervate nedeljo 4. aprila za gledanje neenavadne zadrege.

Ker so za doseglo velikega smotra začrtanega, kot je vsem programu priredbe, kot je ta potrebno iz moralnega in gnetnega vidika, odbor upravnice št. 39 Sans upravnice prikazuje obilnega poseta na prednega življa iz širnega Clevelanda in okolice.

Za podružnico št. 39 SANS: Josephine Petrič zapisničarka

MI IN ONI

(Nadaljevanje z 2. strani)

od ameriškega strička? Predvsem kopico raznih "ekspertov", cele zaboje "načrtov" in drobtine poslance s "friendship trainom". Herterjev odbor je obljubil Francozom po 130 tisoč ton koruze na mesec, a med tem ameriška živina poje po 350 tisoč ton pšenice na mesec. Stric "Sam" je dejal, da mora pšenica ostati za ameriške krave, za Francoze pa da je dobra koruza. Ameriški "eksperti" svetujejo Francozom, naj nikar ne sejejo pšenice, da naj se raje opreimejo sadjarstvu. Razumljivo je, da ameriški in kanadski kmetarji ne trpe konkurence.

Na Holandc in Dance pritisakajo, da naj se odpovedo ladje-delnictvu: Amerikanci, hočejo prodati svoje prazne ladje. Gospodje imajo načrte, Evropejci pa kos koruznega kruha in ameriške eksperte na združeni konferenci.

Amerikanci so pokazali, da znajo mnogo hitreje jemati, kakor pa dajati. Komaj so se kongresniki seznanili s "Trumanovo doktrino" in že se je Grčija znašla v njihovem žepu. Naj vam mimogrede zaupamo, da je to zelo prostoren žep: v njem se je našel prostor tudi za Bavarsko, za Porurje, za Novo gvinejsko rudo in za marokanske svinec; v njem se bo bržkone našel tudi prostor za italijansko neodvisnost in francosko suvereniteto, za indonezijski kaučug in za kitajске kulje.

Ko je pekleniski bog ugrabil lepo Prozerpino, so ji njegovi podgovori dovolili, da je smela za kratek čas zapustiti peklo. In to se je Prozerpina zopet vrnila, da je dejala: "Niti toliko časa nisem imela, da bi bila videla, kakor dozorujejo maline. Nisem imela časa občutiti svobode." To Prozerpino pritožbo danes lahko ponavljajo zapadno evropska ljudstva—tudi ona nima časa počutiti svobode.

Angleški časopis "News Chronicle" je staval čitateljem sledeče vprašanje: "Je-li se vam zdelo, da je ameriška pomoč v zvezi z zanjo?" In dve tretjini Angležev, ki so odgovorili na vprašanje, se je izreklo proti ameriški "pomoči." Toda ljudje, ki so pri vodstvu angleške politike nenehne besede, Danes gloda našega Angleža velika zaskrbljenost. Splet se je odnekod priti-čutljiva beseda "depresija" in "brezposelnost." Ljudstvo se spominja strašnih let de-sa, ko je bilo trgovine polne raznega blaga, a mi nismo imeli denar-

ja; danes pa imamo dovolj denarja, so pa trgovine prazne." Angleški funt je že davno kapituliral pred ameriškim dolarjem in Angleži se nehote vprašujejo: "Koliko časa se bodo ameriški mešetarji še ukvarjali s svojimi obubožanimi bratranci?" Vse izgleda tako, da bo pomosne Angleže zadela ista usoda, kakor je zadela Grke in Francoze.

In kako je v Franciji? Cene življenjskim potrebščinam se vsak dan dvigajo in za navadnega Parižana je celo vožnja po podzemski železnici luksu-s. Kruha dobivajo po 200 gramov na dan. Rudarjem dajejo mesto mleka in krompirja—bombe-soljavice. Amerikanci pokupujejo rudnike, indutrijiska podjetja in razne starinske umetnosti. Po Blum-Byrnesovem sporazumu je morala Francija zapreti glavni del svoje filmske indutrije, Francozi morajo pa gledati hollywoodske izmečke. Državi vladajo sleparji, jezuiti in razni renegati. Pošteni Francozi se jezno vprašujejo: kam nas bodo dovedli ti ljudje? Oni razbijajo in uničujejo še to, kar je ostalo celega od vojne in po štiri-letni nacistični okupaciji.

Amerikanci so napravili iz nek-daj mogočne Francije evropske Filipine. Komaj nekdo kihn-e v Washingtonu in že gospod Mock daje povelja za streljanje, dočim Bidault hiti pisati upravičevanje v Washington. Ti gos-podje trdovratno sejejo veter, zato naj se nikar ne čudijo, ker v središču Francozov dozoreva burja.

In v Italiji? Tri milijone brezposelnih, na novo na dan prilez-li fašisti, streljanje, bombe-sol-zavice, krvave borbe po mestnih ulicah, požreznost spekulantov, ljudska revščina—to so glavne stvari, katere so prinesli Italiji ameriški "dobrotniki." Italijan-sko ljudstvo se mora zopet bo-riti za svojo neodvisnost, kakor se je borilo pred sto leti.

Kaj si mislijo tisti Ameri-čani, ki so se sposobni samostojno misliti, o usodi dežel, ki so pad-le v kremplje wallstreetovcev? Ali se zavedajo, zakaj v Fran-ciji in Italiji postaja življenje vsak dan težje, zakaj narašča brezposelnost in zakaj se preli-va kri po ulicah njihovih mest? Ne pričakujem od Američanov bogsigavedi kako globokega znanja, no, mogoče je, da neka-teri med njimi razumejo, da ni navadna slučajnost, da v Grčiji fašistični pomirjevalci skalpira-jo ljudi, dočim v sosedni Alba-niji ravno takšni ljudje grade prvo železnico; da ni nobena

slučajnost, da je nekoč mogočna in bogata Francija postala dr-žava drugega reda in da se je zaostala Jugoslavija spremenila v najbolj napredno, močno in na-znotraj združeno državo, na ka-tero celo anglo-saksonci ljubo-sumno pogledujejo.

Naglo se obnavlja v prah raz-rušena Poljska in hitro napre-duje Čehoslovaka. V deželah, kjer ne gospodarijo ameriški "dobrotniki," ljudstva mirno ži-ve, ona ne menjavajo svojih vlad zato, ker stric "Sam" želi vpeljati svoj gospodarski si-stem. Seveda jim še mnogo kaj primanjkuje, ampak se zaveda-jo, da so na pravem potu; oni vedo, zakaj sade drevesa in ko-mu grade hiše.

Ameriški radijski komenta-tor je javno priznal, da Ameri-ka "ljubosumno" pogleduje na Moskvo. Kaj so nam nevoščlji-vi? Pri tem ne mislim ameriške črnce na jugu, brezposelne in delno zaposlene, ampak mislim o "uspevajocih." Kdo ne ve, da so ti "uspevajoci" tekoni vojne še bolj obogateli (ne želim po-novno pripominjati na čigavi krvi). Ako imajo ti Amerikanci mnogo avtomobilov in električ-nih ledenic, jim pa vsekakor manjka enega: zaupanja v bo-dočnost. Radi bi ustavili tek ča-sa. Ti Amerikanci si ob novem letu voščijo veliko stare sreče, se pač zavedajo, da je njihovo najboljše že davno odšlo v zgo-dovino.

Mi smo začeli na najnižji toč-ki. Naša dežela je bogata na umu, na skritih zakladih v zem-lji, na talentih in bogata na san-jah skritih v ljudskih srcih. Bila je rečna, stalno izkorišča-na, najprej po surovih carjih, po leni domači buržvaziji in končno po požreznih tujcih. Ta-krat, ko so se Nemci ponašali s svojimi lepimi mesti, ko so v Ameriki gradili prve nebotični-ke, smo mi živeli še v lesenih ko-lobah in hodili v opankah, jedli kašo in kruh z mekinami.

Mi smo začeli na samem dnu. Ko smo pa spoznali, kako lepo je življenje in ko je dozorelo prvo sadje na drevju, katerega so vsadili naši socialistični pionir-i, nas je napadel močan in po-divjan sovražnik. Cela tri leta smo se sami borili in ohranili smo našo neodvisnost in svobo-do ostalega sveta.

Nehote se spominjam vojnih let, tragičnih dni pričakovanja žen in mater, stiskajoč pisma s fronte, na topovsko grmenje, strelske järke in pisane rakete na nebu. Pred novim letom 1941, je Mihail Ivanovič Kalinin ves navdušen povedal, da je naša armada osvobodila Kalugo. Po-tem je prišla še ena zima in po-tem—Stalingrad; potem še ena in končno zadnja, pred napadom na Nemčijo. Koliko krvi in solza je bilo prelito! Koliko žrtev in junaštva v borbah. In kako ju-naške so bile naše žene in ma-tere, ki so delale v tovarnah, ki so orale, sejale in žele ter tako pokazale, kaj so sposobne, ka-dar gori v njihovih srcih ljube-zen, ljubezen do človeka in za domovino.

V tistih, za nas tako težkih časih, so Amerikanci živeli po-polnoma brezskrbno, mnogo bo-lje, kakor pa pred vojno. Pri-pravljali so se za slavnostne marše po Nemčiji potem, ko bo slednja že uničena. Naše trplje-nje in stradanje jim je bilo ne-znano, oni ne poznajo naših zim, oni nimajo razvalin, pogorišč in milijonov grobov, kakor jih imamo mi. Oni ničesar ne vedo o tem. Zato odločno povdarjajo: junaštva nekega naroda ni mo-goče spoznati, pa četudi nekdo prečita vse brzojavke "United" in "Associated" agencij!

Oni lahko napišejo—če hoče-jo—tisoče knjig z dokazi, da je zmaga-la njihova ofenziva v za-padni Evropi, ali pa njihova tehnika in dolarji. Ampak nih-če bolje ne ve, kdo je zmagal, kakor mi!

V vsakem človeku, celo pri

starčih, je nekaj otroškega. Mi smo bili pesimisti, ker smo mis-lili, da se bo po zmagi vse izpre-menilo, kakor v pravljici. Toda življenje je nekaj več, kakor pa navadna pravljica. Maja mese-ca smo videli razvaline mest, zgrbančene obraze naših ljudi v raztrganih capah in s slamo ovitimi nogami—posledice fašis-tične zapuščine. In ravno radi tega je naš narod velik, ker se ni dal premotiti, ker se ni prito-ževal, pač pa si je zavil rokave in se podal na delo. Ampak pretrpeti smo morali še eno skušnjo: veliko sušo leta 1946, od katere se je stiskalo srce sle-hernemu našemu človeku. Am-pak mi smo šli svojo pot naprej.

Dovolj je, če pripomnim na ljudstvo Leningrada, ki se je s takšnim navdušenjem podalo na obnavljanje. Na njihovih mizah se je spet pokazal beli kruh, čaj in sladkor. Vse to je stalo mno-go krvi in truda, a smo ponosni, ker smo si s tem izboljšali življenje. Zaslužili smo to. Nam ni nihče pomagala, pač pa so nam še poštena metali pod noge—z grožnjami, obrekovanjem in škodoželjnostjo. Mi smo se sami rešili v vojni, kakor tudi sedaj pri mirnem obnavljanju. Tudi mi imamo svoje načrte, toda ti načrti niso bili sestavljeni na-tuj ukaz, ker mi nismo prodali naše duše, nismo nikomur ob-ljubili naših baz in koncesij in se nam zato ni treba nikomur klanjati in pred nikomur kleče-plaziti.

Anglo-saksonci se ponašajo s svojim pregovorom "My home is—my own fort." Jaz pa jim na-tihoma povem, če tega še ne ve-do, da je naša sovjetska domo-vina—naša mogočna trdnjava, katero nam ne bo nihče vzel, tu-di anglo-saksonci s pomočjo Bi-daaulta in de Gasperijskega ne!

Oni so nam nevoščljivi, ker smo storili konec morebitni in-flaciji, dočim se dežele, kjer vlada kapitalizem, duše v nič vrednih delnicah. Ampak ne-voščljivi nam niso zato, ker smo morali največ pretrpeti v vojni (h kateri so oni sami mnogo pripomogli), ampak nevoščljivi so nam zato, ker smo prvi od-pravili živilske nakaznice in ker smo edina dežela na svetu, kjer cene padajo, ne pa naraščajo. Nevoščljivi so nam tudi zato, ker se pri nas nihče ne boji bankrotiranja, depresije in brez-poselnosti.

Grozijo nam z vojno in z atomskimi bombami. Mi niko-mur ne grozimo in tudi njihovih groženj se prav nič ne bojimo. Mi smo proti vojni in verujemo v človeško vest, pravico, v mir in napredek. Mi vemo, da se po-šteni Amerikanci z gnusom od-vračajo od ameriškega časopis-ja, katero je vsak dan polno laži, obrekovanja in sovražstva. Ve-mo tudi, da gospoda Bidault in Gasperi še nista vsa—Evropa.

Ameriški mešetarji so nam res nevoščljivi, ker se zavedajo, da mi nismo sami, da so z nami vsa ljudstva po svetu, vključno ameriško ljudstvo. In kdo je s temi mešetarji, trgovci in izde-lovalci atomskih bomb?

Sovjetsko ljudstvo ni samo

obvarovalo pred nacizmom naj-boljše kulturne tradicije, am-pak je vrnilo evropskim ljud-stvom tudi vero v napredek, pravičnost in bratstvo.

Leta 1848 je rdeča zastava pr-avič zavihrala nad pariškimi ba-rikadami, danes pa vihra nad najmočnejšo državo na svetu. Na nas pogleduje cela Evropa z zaupanjem: mi trdno stojimo na straži za njihove stare tradicije in boljše bodočnost.

"Vjestnik."

Državni oddelek bo odobril posojilo za dve zoni Trsta

Vprašal bo tudi, da se državam južne Amerike odobri \$500.000.000

WASHINGTON, 8. marca — Državni oddelek je danes nazna-nil, da bo v kratkem zahteval v kongresu, da se potom Eks-portne-importne banke odobri posojilo v znesku \$500.000.000 državam južne Amerike.

V izjavi, ki jo je državni od-delek poslal kongresnemu odbo-ru za zunanje posle, je tudi reče-no, da se namerava zahtevati \$20.000.000, da se prepreči "bo-lezni in nemire" v anglo-ameri-ški okupacijski zoni Trsta. Po-sojilo za Trst bi naj bilo odo-breno za dobo 15 mesecev, od aprila 1948 pa do junija 1949.

Poleg gornjega je državni od-delek omenil tudi druge izdat-ke, ki se jih bo zahtevalo. Med ostalim se bo zahtevalo nedolo-čeno vsoto za ekonomsko obno-vo Japonske, Koreje in Ryuky otokov, \$65.000.000 za finan-ci-ranje graditve glavnega stana Združenih narodov in nedoloče-no vsoto za med-ameriško voja-ško sodelovanje.

ČESKA ARMADA BO ZAPRISEGLA ZVESTOBO SLOVANSKIM DRŽAVAM

PRAGA, 8. marca. — Češko-slovaška vlada je baje danes izjavila, da bo armada republi-ke prisegla, da ne bo nikoli iz-da-la Sovjetske zveze in ostale slovanske države.

Kot pravi uradna češkoslova-ška časnikarska agencija, bo zaprisega armade izvršena v vo-jajških barakah širom Češkoslo-vaške.

HAMBURG, 8. marca. — Češ-koslovaški konzul v Hamburgu polkovnik Wyan Hagny je da-nes podal ostavko na svojem položaju, ker se ne strinja s se-danjo vlado.

**SLOVANSKA DRUŽINA
3 ODRASLIH OSEB
išče stanovanje s 4 ali 5
sobami.
POKLIČITE
IV 0916**

MOŠKI
samski, želi dobiti v najem eno sobo pri mirni družini; v bližini St. Clair Ave. od E. 30 do E. 30 St. Clair ima za oddati, naj pusti naslov v uradu tega lista.

GEORGE'S BARBER SHOP

687 E. 185 ST. — BRIVNICA
odprta v poslugi vsaki dan od 8. zj. do 6. zv. in ob sobotah do 7. zv. Na razpolago sta dva brivca. Dobra postrežba—zmerne cene.

PRICENSI JUTRI
"CAPT. BOYCOTT"
z Stewart Granger in Kathleen Ryan
Alhambra Theatre - 10403 Euclid Ave.

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583
Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.
COLLINGSWOODSKI URAD:
452 EAST 152nd STREET Tel.: IVanhoe 3118

RUS TEPEL AMERIČANA

HAGA, Nizozemska, 9. mar-
ca. — Rus Mikhail Botvinnik je
danes pri tekmi za svetovno pr-
venstvo v šahu porazil ameri-
škega čampiona Samuela Re-
shevskega.

Dela za ženske

TIPKARICA — KLERKINJA za
splošno delo v uradu, 5 dni te-
densko. Mr. Clark. — **DAIRYPAK
INC.**, 5250 Brookpark Rd.

STENOGRAFKA JR.; downtown
urad; 5 dni tedensko; skupinska
zavarovalnina in penzija. Dobra
plača. Room 900. — **UNION COM-
MERCE BLDG.**

Tipkarica—Jr. Stenografka

Za delo v zavarovalniškem ura-
du; 5 1/2 dni tedensko. Dobra plača.
MA 3042

Tajnica za majhno družbo

40 ur tedensko — 5 dni.
Raznovrstno delo.
Dobra plača.
**CLEVELAND
METAL STAMPING CO.**
3110 Payne Ave., PR 5100

STENOGRAFKA

izurjena; prijetne delovne raz-
mere. Dobra plača. V bližini Har-
vard in E. 116 St.
GIBSON-STEWART CO.
WA 8608

TIPKARICA

in za splošno pisarniško delo.
(Majhen urad). Dobra prilika za
ambiciozno dekle. 5 dni — 40 ur
tedensko. Prednost ima stanka-
la na zapadni strani.
MA 4247

"ZASLUŽITE KO SE UČITE"

Na ta način se to dela—vi si
zaslužite navadno mesečno plačo;
vi se učite dela, ki vas kvalificira-
jo za boljše službe; vi prejmete
popolno vzdržavo. Naš program za
učenje na delu za psihiatrične po-
močnice je investicija, ki se iz-
plača.

**Miss Blevins
Cleveland State Hospital**

Razno

POHIŠTVO

za obednico in družabno
sobo ter razne druge pred-
mete se proda po zmerni
ceni. Vse v izvrstnem stanju.

Vpraša se na
**19000 SO. LAKE SHORE
BLVD.
IV 4969**

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V.
Zupnik nahaja na St. Clair
Ave. in E. 62 St., je okrog 25
drugih zobozdravnikov v tej
naselbini prakticiralo in se
izselilo, dočim se dr. Zupnik
še vedno nahaja na svojem
mestu.

Ako vam je nemogoče priti
v dotiko z vašim zobozdravni-
kom, vam bo Dr. Zupnik iz-
vršil vsa morebitna popravila
na njih delu in ga nadomestil
z novim. Vam ni treba imeti
določene dogovora.
Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vagal E. 62nd St.; vhod samo
na E. 62 St.
Urad je odprto od 9.30 zj. do
8. zv.
Tel.: EN 5013

Dela za moške

VOZNIKI Z TRAKTORJI za pre-
važanje novega pohištva v zabo-
jih. Na podlagi milj. Pišite ali se
zglasite. — **CRESTON TRANSFER
CO.**, Grand Rapids, Mich.

FITTERS & CUTTERS

MORAJO BITI IZURJENI V
"PLATE FABRICATING"
Plača od ure
MARBOLT WELD CO.
4389 Martin Ave., od Broadway

DIEMAHER za kovati in rezati
"dies"; prednost ima delavec z
zmožnostjo nadzorovanja. Letalski
in komercialni plinski turbini; do-
bra bodočnost; majhna izdelovalni-
ca v severo-vzhodni Pennsylvaniji.
Pišite na **CAMERON MFG. CORP.**,
Emporium, Pa.

Razno

Išče stanovanje

Mlada dvojica, oba zaposlena,
želi dobiti v najem 2, 3 ali 4 sobe
v slovenski naselbini. Kdor ima za
oddati, naj sporoči na
HE 5311

Punch Press operatorji

Podnevni in nočni shift.
VISOKA PLAČA OD URE IN
KOMADA TER NADURNO DELO.
MODERN TOOL & DIE CO.
5389 WEST 130th ST.
CL 6410

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh
vrsti radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokliče-
te vsak čas, podnevi ali po-
noči. Delo garantirano in hi-
tra postrežba. Obrnite se z
vsem zaupanjem na vašega
starega znanca

John Oblaka

1146 East 61 Street
HE 2730

Oglašajte v Enakopravnosti

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENdicott 0718

CLEVELAND

JE SLOVENSKA METROPOLA V
AMERIKI!

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, ozi-
roma Jugoslovani iz vseh delov Slovenije in
sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slo-
venski list

ENAKOPRAVNOST

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh
delov sveta.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

PRVA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Grigorij je po volčje pokazal zobe in vrgel vile. Petro se je vrgel na roke in vile, ki so mu šinile nad glavo, so se zapile za ped globoko v trda, izsušena tla, se zatresle in zabrnele.

Petro je z zamračenim obrazom ustavljal konje, splasene ob viku, in psoval.

— Ubil bi me bil lahko, divjak!

— Da, tudi ubil!
— Norec! Hudič, zmešani! Čisto očetove sorte si, pravi razbojnik!

Grigorij je izpulil vile in korakal za ropotajočo kosilnico.

Petro mu je pomigal s palcem.

— Pojdi sem. Daj mi vile.

Preložil je vajeti v levo roko, prijel vile za zobe in treščil nič slutečega Grigorija po hrbtu.

— Z jermenom bi te moral! — je zaželel, ko je pogledal po strani sključenega Grigorija.

Čez trenutek sta prižgala cigarete, pogledala drug drugega v oči in se zakrohotala.

Hristonjeva žena, ki je šla z vozom po sosedni poti, je videla, kako se je Grigorij z vilami zapodil v brata. Vstala je na vozu, ni pa mogla videti, kako se je končalo z Melehovljima, ker so bili konji in kosilnica napoti očem. Ni utegnila še zaviti na stransko pot, ko je že zavpila sosedi:

— Klimovna! Teci in povej Panteleju, Turku, da sta se njegova poba pri Tatarski gomili z vilami pobila. Sprla sta se in Griška — o, to je divjak — je kot norec sunil Petra z vilami v bok, a ta ... v temle trenutku njega nazaj ... To se je nateklo krvi! Groza!

Petro je hripavo vpil na zastajajoče konje in zraven zateglo požvižgaval. Grigorij se je upril z nogo, črno od prahu, na preklado in odmetaval klasje, ki se je nabiralo na greben. Konji, do krvi opikani od brencljev, so se otepali z repi in sunkoma nategovali vprežnice.

Po stopi, do sinjega roba obzorja, so mrgoleli ljudje. Rožljale in zvenčale so kose na kosilnicah, z redmi pokošene pšenice se je pokrivala stepla. Pogričih so, kosajoč se s priganjaci vresčali svizci.

— Še dve redi, potem bova pa prižgala! — je med ropotanje mkoles in pesem kos zavpil Petro in se obrnil k bratu.

Grigorij je samo pokimal z glavo. Težko je bilo odpreti izsušene in zlepljene ustnice. Prijel je vile blizu zob, da bi laže odmetaval težke kupe žita, in zasoplo dihal. Od potu mokre prsi so ga srbele. Izpod klobuka mu je lil znoj, silil v oči in pekel kot milnica. Ustavila sta konje, se napila in prižgala cigareto.

— Po klancu nekdo podi konja, — je dejal Petro in si zaslonil oči z roko.

Grigorij je pogledal in začuden povedal obrvi.

— Menda ni oče?

— Kaj si zmešan! Na kom bi neki jezdil, ko imajo konje tu na njivi.

— On je.

— Si ga spoznal, Griška?

— Tri sto kosmatih, seveda je!

Čez nekaj trenutkov sta že jasno videla konja, ki se je podil v drnec, in jezdeca.

— Oče ... — Petro je prestrašeno začuden zacepetal po tleh.

— Menda se je doma kaj pri-

petilo ... — je izrekel Grigorij misel obeh.

Pantelej Prokofjevič je kakih sto sežnje pred njima ustavil konja, nato pa se spet pognal kot ris.

— Ubilijeecem vaaaaaju ... sinova pasja! ... — je zavpil že od daleč in zakrožil nad glavo z jermenastim bičem.

— Kaj pa mu je? — je navsezadnje govil Petro in si potlačil v usta pšenični brk.

— Skrijva se za kosilnico; Ljubi Bog, kako divja z bičem. Prej, kot bi ušla, bo že po naju ... — je posmehljivo rekel Grigorij in za vsak primer skočil na drugo stran voza.

Penasti konj se je gnal po strnišču ko ris. Pantelej Prokofjevič je zvonil z nogami (jezdil je brez sedla) in vihtel bič.

— Kaj sta pa počela tukaj, hudičovo seme?! ...

— Kosiva ... — Petro je stegnil roko in previdno posegel po biču.

— Koga je kateri z vilami prebodel? Čemu sta se stepla?

Grigorij je obrnil očetu hrbet in prešteval od vetra razpihane oblake.

— Kaj praviš? S kakšnimi vilami? Kdo se je tepel? ... — Petro je mežikajoč gledal kvišku v očeta in se prestopal z noge na nogo.

— Pripodila se je neka prekleta coprnica pa vpila: "Tvoja fanta se z vilami parata"! A? Kaj je bilo? ... — Pantelej Prokofjevič je divje potresel z glavo, odvrnil vajeti in skočil z zadihanega konja. — Pri Fedjku Semiškinu sem si sposodil konja, pa v dir. A? ...

— Kdo ti je to rekel?

— Neka babnica! ...

— Lagala je oče! Na vozu je dremala, hudičevka, pa ji je v sanje prišlo.

— Babnica! — je piskaje zavpil Pantelej Prokofjevič in se penil v brado. — Tista Klimovna, vlačuga! O, ti moj Boooog! ... A? Priklenil jo bom, psico! ... je zacepetal s hromo nogo.

Grigorij se je lomil od zadržanega smeha. Petro si je gladil potno čelo in buljil v očeta.

Pantelej Prokofjevič si je izpraznil dušo in utihnil. Sedel je na kosilnico, pognal, nakosil dve redi, nato pa poslal vse skupaj k hudiču in skočil na konja. Odjezdil je na cesto, prehitel dva voza z žitom in zapodil v vas. Na njivi je pozabil tenko spleten, s čopom okrašen bič. Petro ga je upognil v hoki, zmaljal z glavo in pogledal Griška: — Ne vem, kako bi bilo z nama, fant. Vidiš tale bič? To je peklenska reč — glavo ti lahko odseka!

18

Koršunovi so pripadali med najbogatejše kmete v vasi Tatarskij: štirinajst parov volov, hlev konj — kobile so bile s Provaljske kbbilarne —, pol-drugo desetino krav, krdelo prašičev in čredo z nekaj sto ovac. Pa tudi drugače je bilo kaj videti: hiša ni bila slabša od Melehovlje, s šestimi izbami, pokrita s pločevino in ometana z opažem. Gospodarska poslopja so bila pokrita z lepo, novo opeko; vrta s travnikom je bilo za poldrug oral. Kaj bi mogel človek želeti še več?

(Dalje priloženo)

Ali ste naročnik "Enakopravnost"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

BLUE
BABY
BENEFIT

DANCE

for 5-year-old Kay Kingsland

Sponsored by Euclid Vets

FRIDAY, MARCH 19, 1948

SLOVENE SOCIETY HOME,
Recher Avenue

Music By Leading Orchestras

8:00 p. m.

Donation 50c or More

(This space contributed by "Enakopravnost")